

KÓRHÁZI ÁGYBAN, KERTBEN, CSILLAGKÖZÖKÖN

PAP JÓZSEF

I

Úgy volt, hogy egyszerűen elakadt a szavam,
nem tudta követni gondolataimat,
amelyek, mondhatom, akár a hangyák,
ha rátaposnak útvonalukra,
csak futkostak kusza összevisszaságban:
megtorpantak, megint megszaladtak,
minden irányban új ösvényt találva.
Csodák csodájára némelyik
egészen jól indult.
Némelyik, még ki is kerekedett.
Ez, például:

Kár hogy vagyok, ha akárhogy vagyok.

A legtöbbje azonban félúton elbotlott,
nem sikerült mondattá válnia. Istenem,
torkig megtömtek, tucatszám nyelették velem
a virágoskert színeit idéző pirulákat:
görcsoldók, értágítók, nyugtatók, altatók
kábították az elmém, bénították a nyelvem.
— Nincs többé lakmározás, falás; a kultúremler
étkezik — kajánkodtak velem a kartársaim,
meg azt is mondták, vége a hajszának,
a mindennel törődésnek, lazítsak,
eresszem szabadjára gondolataimat.

Betéve tudom: „A heves indulatok és érzelmi megrázkódtatások szerfelelt károsan befolyásolják az ember létfontosságú szerveinek működését...” Voltak pillanatok, amikor úgy éreztem, be vagyok programozva, és eluralkodott rajtam a gyanú, hogy a mondatokkal való szakadatlan bajlódás is- azért van, mert szavaim még nem illeszkedtek be az *új bontonba*, melynek elsajátítása nélkül kétségessé válik a felépülésem.

No de, mi is lett azzal a mondattal?

Minden ízemmél ragaszkodtam hozzá, ismételtettem, újra és újra elmondtam magamban; dehogyis holmi tetszetős sziporka, nem is a szeszélyes szellem fellengzős szüleménye, gondoltam, inkább a váratlan nyomorúság és a kétségbeesésem nyilatkozik meg a szikár de rezignált mondatban. És én örömöm leltem benne. Vele ébredtem és vele aludtam el, már-már szabadulva az érzéstől, hogy akárhogy vagyok!

Ha megkérdezték volna tőlem, mit hagynék szív szerint örököül, biztosan azt mondtam volna tollba, azt a színtelen mondatot.

Igaz, egy másik is ott motoszkált már a fejemben, jóideig csak kérdő formában (le sem akartam jegyeztetni, amíg kijelentővé nem alakítom, de nem volt türelmem kivárni, le kellett íratnom!) s így hangzott:

Meddig lát az, aki magába lát?

„Mindaddig...” — kínálkozott fel mohón a válasz:

Mindaddig lát (az ember), amíg magába lát.

De, kételyeim támadtak a válasszal szemben.

Elhamarkodottnak tetszett nekem ez a mondatom.

És a válaszadással járó öröm is hiányzott belőle.

Az a gyanúm, hogy a távollal, a magassal, a mélyvel,

a tér méreteivel és érzékellhető tárgyaival,
megtapintható teremtményeivel
szerettem volna felmérni
az önmagába forduló látás lehetőségeit,
nem pedig a minden pillanatban
megszakadható idő, (az én időm!) esetlegességével!
Itt akadtam el. Ebben botlott el a mondatom.
S ez aztán végleg letört. Csillagközi pályákra vetett.
S már ott láttam magam, lehunyt szemmel is,
amint — piruláim szivárvány színeiben tündöklő óriásmadár,
hangtalan szárnycsapkodásokkal föl-föllobbanok.